

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quatenus philosophandum sit cap. xxii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

ut itineribus solis perpetua ratio temporis congruat: et ad idem sol ipse punctum, unde recesserat, motione annua reuertatur. Scire quoque pulchrum est, quomodo Luna accessu, et recessu suo ab ipso Sole lumen accipiat, et menstrua spacia perfecto orbis circulo compleat. Nec inutile quoque fore arbitror scire, quo pacto, quave ratione, Lunæ, Solisque; eclipfis contingat: unde terræ motus: pluiæ, niues, grandines, nebula, nubes, tonitrua, fulgura, fulgura, uenti que; proueniât: ut per hæc, scilicet, commodetur, atque extollatur nobis admirabilis sapientia, atque potentia summi, et sempiterni Dei: que his præsertim rebus & aperte elucet, et cunctis manifesti, sime sese demonstrat: et si perfecte Deum, sicuti esse, neque que consequi cogitatione, aut intellectu comprehendere, quisquam possit.

Quatenus philosophandum sit. Cap. XXII.

Ceterum de seminibus, et principiis rerum de que; cuiusque generis animati, uel inanimati, muti, uel uocalis origine, de que; uita, et interitu, et nunquid mundus sit factus, ut etiam platonis uisum est, aut semper fuerit, ut placuit Aristoteli: similiter que; de idæis, de atomis, de materia, et forma, et substantia prima mundi, quæ generandi causas rebus cunctis dedisse perhibetur: utrum ue anima hominis sit immortalis, qua parte uertatur cœlum: an contrario cursu sidere rapiantur, an Oceano generet plenitudo lunaris augmentum, an orbem mundi, rotunditas ipsa suspendat: an mundus ipse unus sit, an plures: de que; aliis innumerabilibus quæstionibus, quæ nihil ad animæ salutem pertinent, et quæ olim quidem incompetæ, et inextricabiles fuerant, et de quibus uariæ frustra que; à philosophis disceptatum est: & quæ abhorrent ab his, quæ pro compertis iam

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

sacra nobis litera tradiderunt, nihil nobis amplius quod
rendum est: sed inherendum orthodoxae fidei placitis, et
credendum ueritati nobis reuelatae coelitus per prophe-
tas, et per filium Dei, dominum nostrum Iesum Christum.
Desipere quidem discit animus, dum tanta rerum mole
grauatur, et tanta opinionum, atque sententiarum uarietate
discerpitur. De his enim dicit Apostolus. Dicentes se sa-
pientes, stulti facti sunt. Et Ieremias ait. Stultus factus est
homo a scientia. In his, n. ille uidetur hominibus plus sa-
pere, qui plus desipit: quoniam ut regius propheta cecidit.
Defecerunt scrutantes scrutatio, et alibi. Perscrutator
maiestatis opprimitur a gloria. At qui uero modeste im-
partiri aliquid temporis in his studiis, quae aliquid coele-
ste sapere uidentur, forsitan non erit ab re modo non diu-
tius immoremur, et ea quae legimus, usui sint, et conforme
tanea religioni, nec dogmati Christiano contraria: atque
ut est in prouerbio, ne quid nimis Neoptolemus apud
Ennium, philosophari sibi ait necesse esse, sed paucis: de
quo memorat Cicero in suis questionibus Tusculanis.
Sed et Plato in eo libro quem Gorgias inscripsit. Philo-
sophia, inquit, res est elegans, si modice quis per aeta-
tem attigerit: at si supra modum tempus in ea contriue-
rit, hominum est corruptela. Quod autem hoc sit uer-
atque sincere dictum, apparet manifestissime in nonnul-
lis nostris Christianis: qui ex nimia philosophia desipiunt:
ac suum secuti Aristotelē, et christiani nominis hostes Auero-
em, et porphirium, tantum naturae operibus deferunt, ut
ab euangelii ueritate descissant, et paulatim de uno in alio-
rum errorem labentes, ut infideles filii, demergantur cum
sua philosophia in abyssi profundum. Et hoc illis adue-
nit, quod spreto diuinæ pagine libris, et theologis sacris, phi-
losophis tantummodo gentilibus intendunt animi: opi-
nantes nil aliud esse sapientiam, quam quod suo est con-
prehensibile intellectu. Sed quae (malum) dementia est,
quum uera Dei sapientia, et aeterna, et infinita sit, et in con-

Rom. 1.

Iere. 5.

Psal. 63.

Prou. 25.

prehensibilis omnino mortalibus, uelle eam humano intellectu comprehendere: De hac enim, dictum est. Abscondisti hæc sapientibus, et prudentibus, et reuelasti ea paruulis. Vnde sapiens ille diuinitus sentite, inquit, de domino in bonitate, et simplicitate cordis, quærite illū quoniam inuenitur ab his, qui non tentant illum, apparet autem eis qui fidem habet in illum. Quam ob rem soleo **Luce. 10.**
 sæpe mirari quorundam nostratium philosophorū insipientiam, qui modo in tanta luce ueritatis, iam tot sæculis, **Sapi. 1.**
 tanto sanguine martyrum, et tot signis, miraculis, prodigijs, uaticinijsq; confirmata, plus Aristoteli tribuant, et Aueroi, a quibus uelatum quidem unguem (ut aiunt) recedendum putant, quàm Christo: et negent impudenter omnia, quæ syllogismis suis demonstrari, et concludi non possint. Neq; eos pudet sapientiam profitentes uera, ac diuina philosophia contempta, puerilibus studiis incalescere, atque iam senes albicantibus canis adhuc astutis captionibus, inanibus dialecticæ scrupis, argutijsq; inhætere, et in eis quasi pueros occupari, insidiantes ueritati: ac decipientes rudes adolescentium animos, qui iisdem erroribus, dum credunt illos plus sapere quàm ceteros, facillime capiuntur. Ideo gentium doctor Paulus nos **Colos. 1.**
 nobis cauendos edicit. Videte, inquit, ne quis uos decipiat per philosophiam, et inanem fallaciam, secundum traditionem hominum, et secundum elementa mundi, et non secundum Christum. A consuetudine itaq; eius modi philosophorum probis uiris, et ingenuis adolescentibus studiosissime abstinendum est, ne in errores et ipsi inducantur eorum, quum secundum sapientiam hominum philosophantur, et non secundum Deum, qui firma fide, et corde puro, et charitate perfecta cognoscendus, et colendus est, non autem humana prudentia, neq; implicatis sophismatis indagandus.

De morali philosophia gentilium, et de summo bono. Cap. XXIII.